

Законодавчий процес в Україні

Організаційно-процедурна основа правотворчості Верховної Ради
України

Що таке законодавчий процес?

Законодавчий процес — це врегульована Конституцією України, законами та Регламентом Верховної Ради України сукупність послідовних дій суб'єктів законодавчої ініціативи і Верховної Ради України, спрямованих на підготовку, розгляд, прийняття та введення в дію законів України.

Саме в межах законодавчого процесу відбувається створення законів як актів найвищої юридичної сили після Конституції України.

Основні ознаки законодавчого процесу

Нормативна
регламентованість

Врегульований Конституцією,
законами та Регламентом

Стадійність

Чітко визначена послідовність
етапів

Уповноважені суб'єкти

Здійснюють право законодавчої
ініціативи

Процедурний характер

Строге дотримання встановлених процедур

Спрямованість на закони

Мета – прийняття законів України

Суб'єкти законодавчого процесу

Суб'єкти права законодавчої ініціативи
Президент, народні депутати, Кабінет Міністрів

Комітети ВРУ
Попередній розгляд та експертиза

Верховна Рада
Колегіальний орган прийняття законів

Інші учасники
Експерти, аналітики, консультанти

Право законодавчої ініціативи

Конституційно встановлені суб'єкти

Президент України

Право внесення законопроектів
як глава держави

Народні депутати
України

Кожен депутат має право
ініціативи

Кабінет Міністрів України

Право ініціативи у сфері
державного управління

- ❑ Право законодавчої ініціативи належить лише визначеним Конституцією суб'єктам. Інші органи та особи не можуть безпосередньо вносити законопроекти до Верховної Ради.

«Пакет» законопроекту

Сучасна законодавча практика передбачає подання не лише тексту законопроекту, але й комплексу супровідних документів

Текст законопроекту
Проект нормативного акта
у встановленому форматі

Пояснювальна
записка
Обґрунтування
необхідності прийняття
закону

Порівняльна
таблиця
Зміни до чинних законів

Фінансово-
економічне
обґрунтування
Розрахунки впливу на
бюджет

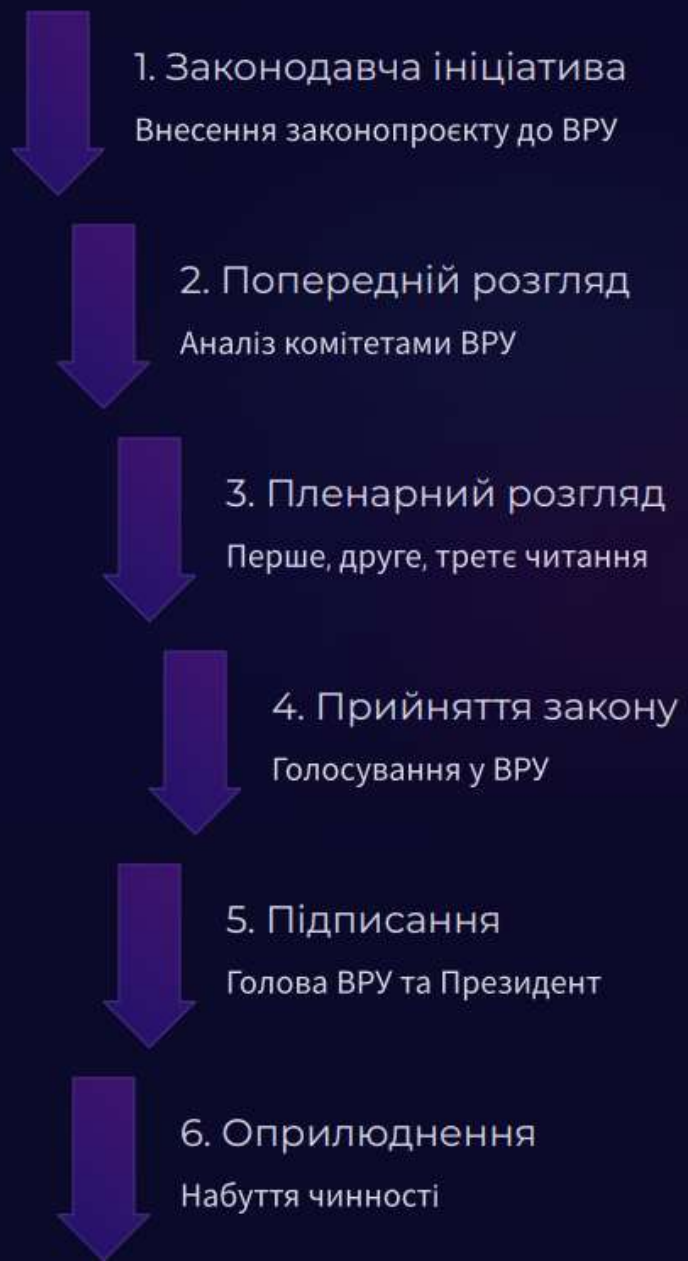

Міжнародно-
правова
відповідність
Відповідність
зобов'язанням України

Експертні висновки
Незалежні правові та
економічні оцінки

Стадії законодавчого процесу

Читання законопроектів

Перше читання

Верховна Рада України визначається щодо концепції законопроекту, основних позицій та доцільності його прийняття.

Друге читання

Постатейний розгляд законопроекту з врахуванням всіх поданих поправок та пропозицій.

Третє читання

Застосовується за необхідності при додатковому доопрацюванні тексту після другого читання.

Спеціальні процедури прийняття законів

Зміни до Конституції

- Схвалення більшістю від конституційного складу
- Прийняття 2/3 на наступній сесії
- Висновок Конституційного Суду
- Всеукраїнський референдум (у визначених випадках)

Закони про державну політику

- Засади організації органів влади
- Основні права та свободи
- Правовий статус суб'єктів влади
- Розширені експертизи

Державний бюджет

- Встановлені строки подання
- Спеціальний порядок розгляду
- Поетапний розгляд показників
- Обмежені строки поправок

Ратифікаційні закони

- Відповідно до міжнародного договору
- Без змін тексту договору
- Висновки профільних комітетів
- Погодження МЗС

Значення законодавчого процесу

Легітимність

Чітко визначені процедури забезпечують легітимність законодавчої діяльності та підтримку суспільства

Стабільність

Багатоступеневий процес гарантує стабільність правової системи та уникнення різких змін

Верховенство права

Дотримання процедур забезпечує відповідність законів Конституції та міжнародним зобов'язанням

Правова визначеність

Спеціальні механізми для окремих категорій законів створюють правову визначеність у державі

Законодавчий процес виступає ключовою формою реалізації правотворчої функції держави в Україні, поєднуючи політичні, правові та організаційні елементи.